

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum per miracula fuerit sufficienter ostensa eius diuinitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ignom ab omnibus circumstantiis describere se monstrat. Et hoc idem patet ex eo qd subigit eua gelita. Et manifesta ut gloriā suā, non dicit in Cana Galilee: sed simpliciter & absolute. Et manifestavit gloriā suam, proculdubio prius la tētem: quia miraculis adhuc non claruerat illius natura diuina, quae tunc cepit miraculis conuolare.

Super Quaestio. 43. Artic. quartum.

In corpore vniuersali conuoluo; Mira cula quae Christus fecit, sufficientia erant ad manifestandā deitatem ipsius secundū tria, scilicet naturam, modum, & doctrinam: probatur singillatim clare.

Vbi aduerte, quod Auctor breuiter per trinitate: sed si fuerint haec tria bene considerata, maximā contineat efficaciam: & primū quidē quo ad resurrectionem mortuorum, & illuminationem caecorum, cōtra subtilitatis fallaciam, a solo Deo fieri posse: secundum autem inuocabile est, qd

etiam demoni conueniat: rerum autē omnimodam conuincit intelligētiā. Ita qd si haec tria simul ponantur, impossibilē est, quin Deum fateamur, Christum: quomodo, n. uilurpan

si huius diuini nomen & rem falso, affuisset Deus in tot operibus deitatis proprijs testis mendacij?

Aduerte ex lib. 1. cōtra Gent. cap. 6. qd aut conceditur Christum fecisse miracula relata in euangelio, aut non. Si conceditur, habet illius deitas ex hoc maximo miraculorum, qd pauperulus iuuenis, indotus, ex gēte exola (iudaeus scilicet) persecutionē cum tot ludibrijs & mortem turpissimā passus, derelictus, dicens se Deum, habitus a suis, a iudeis, ab Herode, a Pilato, absque miracu-

AD PRIMVM ergo dicendum, qd sicut Chryf. * dicit super Io. ex verbo Ioannis Baptistae dicitis. Vt manifestet in Israel, propterea ueni ego in aqua baptizans, manifestum est, qd illa signa, quae quidā dicit in pueritia a Christo facta, mēdacia & fictiones sunt. Si enim a prima aetate miracula fecisset Christus, neque Ioānes eum ignorasset, neque reliqua multitudo indignisset magistro ad manifestandum eum.

AD SECVDVM dicendum, qd Dei virtus operabatur in Christo, secundum qd erat necessariū ad salutem humanam, propter quam carnem assumpserat: & ideo sic miracula fecit uirtute diuina, ut fidei de ueritate carnis eius, prauidicium non fieret.

AD TERTIVM dicendum, quod hoc ipsum ad laudē discipulorum pertinet, qd Christum secuti sunt, cum nulla eum miracula facere uiderent, sicut Greg. * dicit in quadā hom. Et ut Chryf. f dicit, tunc signa maxime necessarium erat facere, quando discipuli iam congregati erant & deuoti, & attendentes his, quae fiebant. Vnde subditur, Et crediderunt in eū discipuli eius: non quia tunc primum crediderunt, sed quia tunc diligentius & perfectius crediderunt. Vel discipulos uocat eos, qui futuri erant discipuli: sicut exponit Aug. * in lib. de consensu euangelistarum,

ARTICVLVS IIII.

Utrum miracula per Christum facta sufficienter eius diuinitatem ostenderint.

AD QVARTVM sic praeditur. Videtur, qd miracula qd Christus fecit, nō fuerint sufficientia ad ostendendam diuinitatem ipsius. Esse enim Deum & hominē, proprium est Christo: sed miracula, qd Christus fecit, etiam ab alijs sunt facta. ergo uidetur, qd non fuerint sufficientia ad ostendendam diuinitatem ipsius.

¶ 1. Praet. Virtute diuina nihil est maius: sed aliqui fecerūt maiora miracula, qd Christus dicit enim Io. 14. Qui credit in me, opera qd ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet. ergo uidetur qd miracula quae Christus fecit, nō fuerint sufficientia ad ostendendam diuinitatem ipsius.

¶ 2. Praet. Ex particulari non sufficienter ostēditur uniuersale: sed quodlibet miraculorum Christi fuit quoddam particulare opus. ergo ex nullo eorum potuit mani-

festari sufficienter diuinitas Christi, ad quam pertinet uniuersalē uirtutem habere de omnibus.

SED CONTRA est, quod Dominus dicit Io. 5. Opera quae dedit mihi Pater ut faciam, ipsa testimonium perhibent de me.

RESPON. Dicendum, qd miracula quae Christus fecit, sufficientia erant ad manifestandam diuinitatē ipsius, sicut tria. Primo quidem, secundum ipsam speciem operum, quae transcendebant omnem potestatem creatae uirtutis: & ideo non poterant fieri nisi uirtute diuina. Et propter hoc caecus illuminatus dicebat Io. 9. A saeculo non est auditum, quia aperuit quis oculos caeci nati: nisi esset hic a Deo, non poterat facere quicquā. Secundo, propter modum miracula faciendi: quia scilicet quasi ex propria potestate miracula faciebat: non autem orando, sicut alij. Vnde dicitur Luc. 6. qd uirtus de illo exibat, & sanabat omnes. Per quod ostenditur, sicut Cyrillus dicit, qd non accipiebat alienam uirtutem: sed cum esset naturaliter Deus, propriam uirtutem super infirmos ostendebat, & propter hoc, innumerabilia miracula faciebat. vnde super illud Matth. 8. Eijciebat spiritus uerbo, & omnes male habentes curauit, dicit Chryf. * Inten-

de quantum multitudinem curatam transcurrunt euangelista, non unumquodque curatum enarrantes, sed uo uerbo pelagus ineffabile miraculorum inducentes. Et ex hoc ostendebatur, qd haberet uirtutem coaequalem Deo patri, secundum illud Io. 5. Quaecumq; Pater facit, haec & Filius similiter facit. Et ibidē, Sicut Pater suscitatur mortuos & uiuificat, sic & Filius hominis quos uult uiuificat. Tertio ex ipsa doctrina, qua se Deum dicebat, quae nisi uera esset, non confirmaretur miraculis diuina uirtute factis: & ideo dicitur Mat. 1. Quenam doctrina haec noua, quia in potestate spiritibus immundis imperat, & obediunt ei?

AD PRIMVM ergo dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerūt: quia carnalis illa purgatio, qua scilicet daemones effugabat, debilitium cura, reddita uita difunctis, si & alia considerētur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moyses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro. Non homine assumpto alium mundum facere debuit, ut eum esse crederemur, per quem factus est mundus: sed nec maior mundus nec isti aequalis in hoc fieri posset. Si autem minorem faceret infra istum, similiter hoc quoque parum putaretur: quae tamen alij fecerunt, Christus excellentius fecit. Vnde super illud Ioan. 15. Si opera nō fecissem in eis, quae nemo alius fecit, &c. dicit Aug. * Nulla in operibus Christi uidentur esse maiora, quam suscitatio mortuorum, quod scimus etiam antiquos fecisse prophetas. Fecit tamen aliqua Christus, quae nemo alius fecit: sed respondetur nobis, & alios fecisse, quae

lis promittens mortem & mala omnia, post mortem suā per pauperes piscatores, indoctos, exotos omnibus, morti obnoxios &c. absque miraculis contra totum mundum idola colentē pugnant, superauerit. Vacate ergo & uidete, quoniam ego sum Deus.

Homil. 28 in Mat. paulo a prin. to. 2.

Epist. 3. post med. illius tom. 2.

Epistol. 3. a med. illius tom. 2.

Inuenit 23. tract. in Io. super illud Maiora demonstrabit illis. tom. 9. lib. 1. Tric. 6. circa medium, to. 3.

quæ nec ipse, nec alius fecit: sed qui tam multa vita & malas valerudines vexationesque mortalium tanta potestate sanaret, nullus omnino legi antiquorum: vt enim taceam quos iubendo, sicut occurrebant, saluos singulos fecit, Marcus dicit, q̄ quocumque loco introibat in vicos, aut in villas, aut ciuitates, in plateis ponebant infirmos, & deprecabantur eum vt vel simbram vestimenti eius tangerent, & quotquot tangebant eum, salui fiebāt. Hec nemo alius fecit in eis: sic enim intelligendum est, quod ait, in eis, non inter eos, aut corā eis, sed prorsus in eis, quia sanauit eos. Nec tamen alius quicumque in eis talia opera fecit, quoniam quisquis alius homo aliquid eorum fecit, ipso faciente fecit: hoc autem ipse non illis facientibus fecit.

Fra. 71. in Ioan. med. tom. 91.

AD SECYNDVM dicendum, quod August. * exponens illud verbum Ioan. inquit, quæ sint ista opera maiora, quæ credentes in eum erant facturi, an forte quod ægros ipsis transfūtibz etiam eorum umbra sanabat? maius est enim quod sanet umbra quam umbria. Veruntamen quando ista Christus dicebat, uerborum suorum facta & opera commē dabat. Cum enim dixit, Pater in me manens ipse facit opera, quæ opera tunc dicebat, nisi uerba que loquebatur? Et eorundem uerborum fructus erat fides illorum. Veruntamen euangelizantibus discipulis, non tam pauci quam illi erant: sed gentes etiā abcessit & tamen postea, quod ab illo auditum nō fecit vnus, fecerunt multi, cum per discipulos loqueretur? Ecce, maiora fecit prædicatus a credentibus, quam locutus est audientibus. Verum hoc adhuc mouet, quod hæc maiora per Apostolos fecit: non autem ipsos tantum significans ait, Qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipse faciet. Audi ergo, & intellige, Qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipse faciet. Prius ego facio, deinde & ipse faciet: quia facio vt faciat. Quæ opera, nisi vt ex impio iustus fiat? quod utique in illo, sed non sine illo Christus operatur. Prorsus maius hoc esse dixerim, quam creare celum & terram: celum enim & terra transeunt, prædestinatorum autem salus & iustificatio permanebit: sed & in celis angeli sunt opera Christi, numquid etiam his operibus maiora facit, qui cooperatur Christo ad suam iustificationē? Iudicet qui potest vtrum maius sit iustos creare, quam impios iustificare. Certe si æqualis est utriusque potentia, hoc maioris est misericordia: sed omnia opera Christi intelligere, vbi ait, Maiora horum faciet, nulla nos necessitas cogit: horum enim forsitan dixit, quæ illa hora faciebat. Tunc autem uerba fidei faciebat: & utique minus est uerba iustitiæ prædicare, quod fecit præter nos, quam impios iustificare, quod ita facit in nobis, vt faciamus & nos.

AD TERTIVM dicendum, quod quando aliquod particulare opus, proprium est alicuius agentis, tūc per illud particulare opus probatur tota uirtus agentis, sicut cum ratiocinari sit proprium hominis, ostenditur aliquis esse homo ex hoc ipso, quod ratiocinatur circa quodcumque particulare propositum. Et similiter cum propria uirtute miracula facere sit solius Dei, sufficienter ostensum est, Christum esse Deum, ex quocumque miraculo, quod propria uirtute fecit.

De singulis miraculorum speciebus, in quatuor articulos diuisa.

Sicut Questiois quadragesime quartæ Articulus primus.

DEINDE considerandum est, de singulis miraculorum speciebus. ¶ Et primo, De miraculis, quæ fecit circa spirituales substantias. ¶ Secundo, De miraculis, quæ fecit circa celestia corpora. ¶ Tertio, De miraculis, quæ fecit circa homines. ¶ Quarto, De miraculis, quæ fecit circa creaturas irracionales.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum miracula facta per Christum circa spirituales substantias fuerint conuenientia.

AD PRIMVM sic proceditur. ¶ Vt, q̄ miracula q̄ fecit Christus circa spirituales substantias, non fuerint conuenientia. Inter spirituales. n. substantias sancti angeli ppollent demonibus: quia, ut Aug. * dicit in 3. de Tri. spiritus uitæ rationalis desertor atq; peccator, regitur p̄ spiritum uitæ rationalē pium & iustum: sed Christus non legitur aliqua miracula fecisse circa angelos bonos ergo nec et̄ circa dæmones aliqua miracula facere debuit. ¶ 2. Præ. Miracula Christi ordinabatur ad manifestandam diuinitatē ipsius; sed diuinitas Christi non erat dæmonibus manifesta, quia per hoc impeditū fuisset mysterium passionis eius, fm̄ illud 1. Cor. 2. Si cognouissent, nū quam Dñm gloriæ crucifixissent. ergo non debuit circa dæmones aliqua miracula facere. ¶ 3. Præ. Miracula Christi ad gloriam Dei ordinabantur. vnde dicit Mat. 9. q̄ uidentes turbæ paralyticum sanatum a Christo, timuerunt, & glorificauerunt Deū, qui dedit potestatem talē hominibus: sed ad dæmones nō p̄tinet glorificare Deū, quia non est speciosa laus in ore peccatoris, vt dicit Eccl. 15. vnde & sicut dicit Mar. 1. & Luc. 4. non sinebat dæmonia loqui ea, quæ ad gloriam ipsius pertinebant. ergo uidetur non fuisse conueniens, q̄ circa dæmones aliqua miracula faceret. ¶ 4. Præ. Miracula a Ch̄o facta, ad salutē hominum ordinantur: sed quedā dæmonia ab hominibus eiec̄ta fuerūt cum hominū detrimento, quādoque quidem

Talius clarus est. ¶ In corpore una conclusio. Conueniens fuit Christum dæmones ab obsessis eiec̄ere. Probatur: Miracula Christi sunt argumentum fidei ergo conuenienter fuit argumentum dæmonis expellendi a genere humano. ergo conueniens fuit, &c. Probatur consequentia prima: quia futurum erat vt dæmones a creditibus spiritualiter pellerentur, Ioan. 12. Secunda consequentia est clara: quia sensibile est argumentum spiritualis. ¶ Vide hic notitiam, quod Auctor figurali ratione conatus, non curauit literaliter pro principali ponere, vt potest manifestiorem, vt scilicet potestatem suam supra & contra dæmones monstraret. ¶ In responsione ad secundum tractatur, an Christus fuerit cognitus a demonibus: & dicitur tanguntur quæstiones, an scilicet cognouerint ipsum esse Christum seu Messiam in lege promissum, & an cognouerint ipsum esse uerum Deum. Et de prima quæstione tenetur pars affirmatiua auctoritate Lucae euangeliste dicentis ex propria persona, quod dæmones sciebant ipsum esse Christum. De secunda autem quæstione certitudo non habetur: quia ex persona demonum dicitur ibidem, scilicet Luc. 4. Tu es filius Dei; demon autem & mendax est, & exploratiue locutus uidetur. Ad hoc sunt auctoritates doctorum. Bede autem auctoritas caute legendi est, quia in glossa ordinaria trācata afferatur: integram autem in catena altera; ita quod ex Beda vnum tan um affirmatum habemus, scilicet quod uerbum Apost. 1. ad Cor. 2. Si cognouissent, non refert.

Lib. 4. cap. 4. non procul a prim. tom. 1. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.